ROLUL BIBLIOTECII ÎN FORMAREA INFRASTRUCTURII INTELECTUALE ŞI INFORMAŢIONALE

Diana FILIPESCU, studentă
CZU: 027:[004:316.344.32] ***bfr176filipescudiana@gmail.com***

Libraries today have the role of contributing to the creation of an effervescent atmosphere, to be involved in the educational process through their traditional activities, as well as to overcome the usual relations with the reader taking into account the common interests of today's society, thus contributing to infrastructure. intellectual and informational.

Rolul bibliotecii publice este întotdeauna de a răspunde nevoilor de lectură, documentare şi recreere ale utilizatorilor săi. Aceştia obţin informaţia propriu-zisă, dar şi o educaţie la limita dintre cea formală şi cea informală. Bibilotecile publice reprezintă un fenomen mondial ce contribuie la dezvoltarea infrastructurii intelectuale. Ele se regăsesc în diverse societăți, culturi și la diverse etape de dezvoltare. Prin urmare, biblioteca publică reprezintă ușa deschisă spre cunoaștere, asigură o condiție fundamentală pentru educația permanentă, luarea independentă de decizii și dezvoltarea culturală a individului și a grupurilor din societate.

Mediul infodocumentar este generos, are un imens potențial formativ. Biblioteca universitară este o astfel de instituție care, prin funcțiile sale, vine să împlinească rolul instituțiilor de învățământ, acela de a forma, a educa, a perfecționa. Dacă prin diseminarea conținuturilor, biblioteca îndeplineşte misiunea principală de a informa, atunci prin implicarea în derularea unor importante evenimente culturale se defineşte ca agent cultural. De asemenea, biblioteca publică serveşte drept furnizor de formare şi suport al cercetării. Astfel, instituția infodocumentară din ziua de azi reprezintă un loc dotat cu echipament tehnic modern care implementează cele mai noi inovații în domeniul științei și tehnologiei, devenind o parte integrantă a infrastructurii educaționale și științifice a instituției de învățământ.

Bibliotecile din Republica Moldova își modernizează activitățile, ținând cont de schimbările dinamice constante din societate, educație,

în domeniul comunicațiilor și informațiilor. Modernizarea bibliotecilor facilitează orientarea la dimensiunea informațională a spațiului european care inserează următoarele componente, precum coordonarea și cooperarea eforturilor în facilitarea accesului la informație, elaborarea și implementarea unor politici strategice privind formarea culturii informației, mobilitatea și instruirea bibliotecarilor pentru dezvoltarea de biblioteci inovatoare ca suport pentru educație și învățare continuă.

În țara noastră, un program esențial care a contribuit eficient la dezvoltarea bibliotecilor și a infrastructurii intelectuale a societății a fost Programul Novateca.

Programul dat, având durata de cinci ani, a avut scopul de a facilita transformarea bibliotecilor din Republica Moldova în instituții comunitare vibrante. Cu îndrumarea bibliotecarilor instruiți și cu susținerea partenerilor comunitari, cetățenii s-au bucurat de acces gratuit la tehnologii moderne și de servicii inovatoare de bibliotecă proprii nevoilor moderne de informare.

Modernizarea și diversificarea serviciilor din biblioteci are o corelație importantă cu formarea profesională continuă în scopul dezvoltării infrastructurii intelectuale a societății.

Cu părere de rău, în multe biblioteci din Moldova schimbarea este mult mai greu de realizat, pentru că se vine dintr-un sistem excesiv de centralizat anterior, unde bibliotecile naţionale trebuiau doar să traducă directivele şi materialele venite de mai sus. Este nevoie de timp pentru a schimba din rădăcini atitudini şi mentalităţi, constituite în timp şi înălţate anterior aproape la rang de norme.

În condiţiile în care Europa îşi propune trecerea la e-Europe și unde erodarea rapidă a cunoştinţelor impune e-Learning ca instrument de furnizare a cunoştinţelor în reţea, bibliotecile din Republica Moldova trebuie să-şi dezvolte mai ales colecţiile de documente electronice. În această direcție, în țara noastră este bine-venit să se lucreze asupra digitalizării documentelor din colecţiile speciale; să se caute mai mulţi furnizori de documente, care să ofere rabaturi substanţiale; să se încurajeze cooperarea cu alte biblioteci în vederea achiziţiei partajate; să se apeleze la servicii de difuzare a

documentelor electronice, care, contra cost, furnizează articole din revistele cerute de utilizatori.

În așa mod, biblioteca Republicii Moldova s-ar integra în Societatea Informaţională cu o infrastructură intelectuală bine dezvoltată.

Pentru Biblioteca Publică din satul Ştefăneşti, ultimii ani sunt anii marilor schimbări orientate spre modernizarea și crearea de noi informații – produse și servicii de bibliotecă, unități structurale, introducerea de noi metode și forme de prelucrare și difuzare a informației, aplicarea de noi tehnologii moderne de bibliotecă. Biblioteca își ajustează activitatea spre satisfacerea necesităților informaționale ale utilizatorilor prin schimbarea gamei de servicii, care este însoțită de o schimbare în tehnologia de producție, de organizare, întreținerea, schimbarea întregului mediu de bibliotecă. În aceste condiții, apare cultura informației, care își propune să învețe utilizatorii să cunoască și să stăpânească întreaga strategie legată de utilizarea informației. Astfel, prin cultura informației, putem contribui la consolidarea cunoștințelor, la crearea de deprinderi noi, adaptarea la noi tehnologii, dar și la progresul cercetării științifice și la pregătirea generației viitoare.

Atuul esențial al Bibliotecii Publice teritoriale Ștefănești este acela că îşi dovedeşte utilitatea în raport cu comunitatea pe care o deserveşte, atât prin asigurarea accesului gratuit la documente pe diferite suporturi, cât şi prin programul manifestărilor culturale pe care îl propune în fiecare an, prin implicarea în proiecte culturale şi prin care marchează anumite aspecte ale valorilor culturii locale, naţionale. Prin intermediul parteneriatelor – scrise sau implicite, prin colaborarea cu instituţiile de cultură şi educaţie, prin serviciile şi oferta lor culturală, instituția infodocumentară se implică activ în conturarea unui cadru adecvat evoluţiei intelectuale a tuturor categoriilor socioprofesionale din comunitate.

Valorile practicate în cadrul instituției infodocumentare sunt fundamentate pe: satisfacția utilizatorilor, profesionalismul, calitatea, inovarea și creativitatea bibliotecarului, integritate, transparență, flexibilitate, eficiență, accesibilitate, respect și colaborare.

Prestarea serviciilor de bibliotecă se îmbunătăţesc, se diversifică şi se actualizează continuu, fiind racordate la schimbările sociale,

economice, tehnologice şi la categoriile de utilizatori ai bibliotecii publice şi necesităţile acestora.

Având sarcini diverse, Biblioteca Publică Ștefănești este un indiciu esențial al spectrului cultural și social din sectorul în care operează. E o instituție ce caută practici inovatoare, modele relevante pentru utilizatorii ei, participă la diverse schimburi profesionale cu alte biblioteci din rețea organizând diverse acțiuni de instruire.

În anul 2020, s-a observat diminuarea numărului de cititori pe toate categoriile de vârstă, cauza fiind situația actuală, declanșată de pandemia COVID-19 ce a modificat complet firul firesc al lucrurilor. Din cauza dată, nu s-au realizat multe acțiuni, activități ce au fost planificate pentru anul 2020. A fost nevoie de a concentra toate eforturile pentru a demonstra că personalul bibliotecii cunoaște cum să se descurce în orice situație, chiar și în cazul pandemiei. Majoritatea activităților tradiționale au fost realizate și în format online. Pe timp de pandemie, biblioteca s-a dezis pe o perioadă de accesul liber la raft, de activitățile în grup, dar rămân cele individuale, atât în incintă, cât și la distanță.

În urma unui studiu realizat în cadrul Bibliotecii Publice Ștefănești, s-a menționat că chiar dacă o carte în format electronic este mai ușor de utilizat, ea nu poate fi superioară unei cărți tipărite. S-a constatat căci cartea tradițională rămâne a fi totuși preferată de cadrele didactice. Aşadar, s-a putut accentua importanța cărții tipărite care încă nu şi-a pierdut adevărata ei valoare în era digitală, fiind preferată de către majoritatea cititorilor.

Recomandările venite în urma studiului ar fi propunerea profesorilor din gimnaziu pentru participarea la cursuri de perfecționare ca să poată utiliza mai eficient și să implementeze în activitatea lor rezultatele progresului tehnico-științific.

Profesorii încurajează cititul printre discipolii lor. Evident că, în primul rând, atenția este acordată lecturii tradiționale, iar dacă lucrarea dată nu se regăsește pe suport de hârtie – se recomandă cărțile electronice.

Condițiile actuale de organizare a vieții umane impun utilizarea frecventă a serviciilor online, a serviciilor comunicării la distanță.

Astfel și în activitatea bibliotecii se impun unele reorganizări pentru a putea presta mai multe servicii online și pentru a fi cât mai aproape de cititorii săi, indiferent unde aceștia se află.

În așa mod, biblioteca joacă un rol esențial în comunitatea deservită, fiind astfel instituția de bază care oferă servicii de informare și documentare sub diverse forme și în diferite contexte. Deci, aceasta contribuie la dezvoltarea infrastructurii informaționale în localitate, la dezvoltarea utilizatorilor prin educația formală, prin educația pe tot parcursul vieții, prin activitățile desfășurate după încheierea orelor de școală, prin cultura informației, activități de petrecere a timpului liber sau acces la informații. Un alt aspect acoperit de către biblioteca publică este legat de coeziunea socială, spațiul instituției transformându-se într-un loc al întâlnirii și un centru pentru dezvoltarea comunitară. Identitatea culturală și locală reprezintă problema cu un impact semnificativ asupra comunității și care trebuie să fie popularizată prin intermediul bibliotecii publice contribuind la formarea și dezvoltarea infrastructurii informaționale și intelectuale.

Recomandat
Natalia GOIAN, dr., conf. univ.